

Fallskärmshoppning och ADHD

Transportstyrelsen, TS, har gett SFF ett delegerat ansvar gällande medicinska tjänstbarhetsbedömningar för fallskärmshoppare. Tjänstbarhetsbedömningar är objektiva och ska med fördel utföras av flygläkare som finns runt om i landet. Än så länge har även vanliga allmänläkare kunnat utföra undersökning med instruktioner från SFF. När läkaren finner avvikelser i frågeformuläret som den blivande hopparen fyller i, eller på annat sätt blir tveksamt godkänd i undersökningen så sänds läkarundersökningsblanketten till SFF för granskning och hamnar då hos förbundsläkaren.

I vissa fall kan en enkel bedömning avgöra om den blivande hopparen får klartecken eller ej. I mer tveksamma fall bereds ärendet och tas vidare för samråd i ett så kallat "Medical Board" som består av ett antal mycket erfarna flygläkare som har transportstyrelsens förtroende. Möjlighet finns sedan att överklaga beslut till TS.

Diagnosen ADHD

Personer med ADHD får enligt flygmedicinska bestämmelser inte bli pilot eller som i vårt fall bli fallskärmshoppare. Diagnosen i sig är diskvalificerande oberoende av om man medicinerar eller ej. Inom normalmedicin graderas ADHD i tre klasser; låg, måttlig och hög. Inom flygmedicin är ADHD diskvalificerande oavsett nivå.

En person med diagnosen ADHD kan genomgå särskild prövning. Det är en lång process som kan bli väldigt kostsam för individen, som i så fall får stå för kostnaderna själv. Utredningen sker bland annat hos en specialiserad flygpsykolog där man får genomgå specifika tester. Någon garanti för ett godkännande finns inte, utan utredningar av detta slag leder i princip alltid till ett avslag om diagnosen är korrekt satt. Det man ska ta i beaktande är att många barn kan få ADHD-diagnosen på felaktig grund och i andra fall kan ett barn med ADHD, som vuxen frias från diagnosen.

Om man vill bli fallskärmshoppare och har fått diagnosen ADHD som barn och inte äter någon form av medicin så rekommenderas man att boka tid hos en psykiatriker för att få en ny utredning gjord. Då måste man ha varit medicinfri i minst tre månader. Om man efter utredningen blivit av med diagnosen kan man utföra läkarundersökning för fallskärmshoppare och bifoga den nya ADHD-utredningen och skicka till förbundsläkaren direkt via kansliet som förmedlar kontakten. Det är viktigt att alla handlingar finns med.

Om du redan är hoppare och får diagnosen när du hoppat ett tag, kontaktar man förbundsläkaren för ett möte. Förutsatt att du inte tar några mediciner alls, så kan du få ett godkännande om allt tyder på att du tidigare visat att du kan hantera hoppningen och de stressfaktorer som finns i bilden, på ett bra sätt. Gällande utbildning till instruktör inom SFF måste chefsinstruktören tillsammans med riksinstruktören och eventuellt förbundsläkaren bedöma lämpligheten.

Det är viktigt att poängtera att ett mörkande av psykiatriska eller andra diagnoser inför påbörjande av hopp utbildning ses som mycket allvarligt när det kommer fram i efterhand och kommer med stor sannolikhet leda till avstängning från hoppning. Inte enbart på grund av diagnosen i sig utan framför allt på grund av den olämplighet man uppvisat genom undanhållande av information. I hälsodeklarationen skriver blivande hoppare under att journalgenomgång får göras av bland andra förbundsläkaren så informationen kommer förr eller senare upp på bordet. Transportstyrelsen har genom EASA (som skriver regelverket för luftfarten i Europa) blivit mycket hårdare i bedömningen av psykiatriska diagnoser efter olyckan då en Airbus A320 medvetet flögs in i Alperna.